

МОНІТОРИНГ УВКБ ООН В УКРАЇНІ НА МІЖНАРОДНИХ ПУНКТАХ ПЕРЕТИНУ КОРДОНУ

(Кордон між Україною, ЄС та Молдовою)

Травень 2025

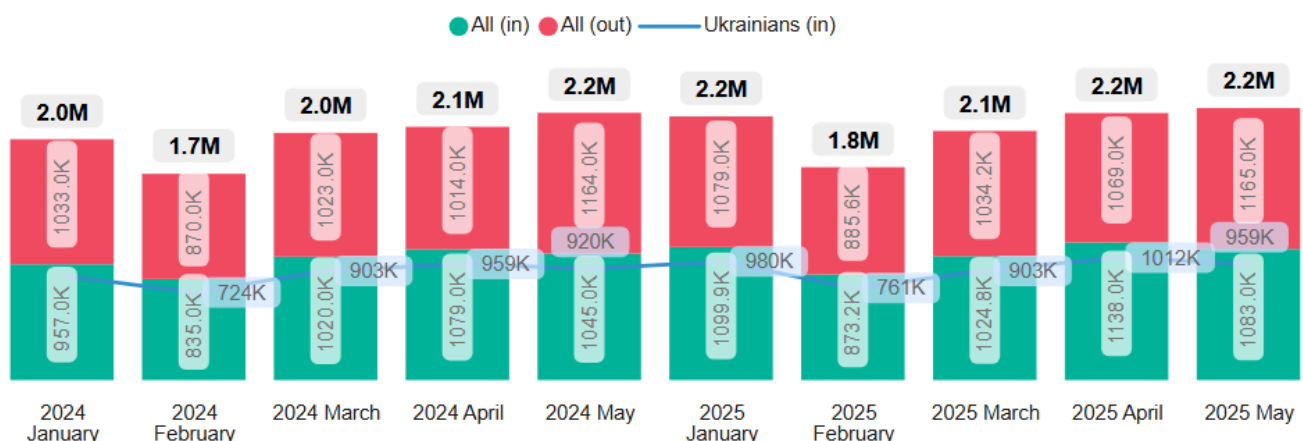
ПП «Рава-Руська», травень 2025 р. © БФ «Право на Захист»

З середини березня 2022 року УВКБ ООН та його місцеві партнерські неурядові організації «Право на захист» (ПнЗ), «НЕЕКА» (НІКА) та «Десяте квітня» (ДК) – здійснюють моніторинг на 30 пунктах пропуску на кордоні між Україною та Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією і Молдовою. Команди моніторингу кордону надають інформацію, правову допомогу, консультації з питань захисту та соціальну підтримку особам, які виїжджають з України у пошуках міжнародного захисту, а також тим, хто повертається назад в Україну.

1. Огляд: транскордонні переміщення (виїзд/в'їзд)

Тенденції транскордонної мобільності з січня по травень 2025 року відображають динаміку 2024 року, із незначним зростанням загального обсягу транскордонних переміщень у 2025 році: на 300 000 більше в'їздів та на 100 000 більше виїздів, порівняно з 2024 роком. У травні 2025 року, як і у 2024-му, кількість виїздів перевищила кількість в'їздів. Водночас кількість осіб, які виїхали у травні 2025 року (82 000) була загалом нижчою, ніж у травні 2024 року (119 000).

Ukraine western border movement (in and out)

Мал. 1: Кількість людей, які перетнули міжнародні кордони з Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією. У графіку не враховано перетину кордону з Молдовою. Джерело: Державна прикордонна служба України (ДПСУ).

2. Основні результати моніторингу

Виїзд з України

Було проведено інтерв'ю з 1 420 особами, які виїжджали з України. Серед опитаних: 69% становили жінки 11% — особи віком понад 60 років 3% повідомили про наявність інвалідності.

- **Перший виїзд:** Як і в попередньому місяці, 19% респондентів виїхали з країни вперше, що трохи вище за середній показник за перші п'ять місяців 2025 року (18%).
- **Мета виїзду з України:** У травні 2025 року: 30% виїхали з метою відвідати родину (на 8% менше, ніж у квітні), 17% — для повернення до країни, де їм надано тимчасовий захист (на 2% більше, ніж у квітні). 13% — шукали безпеки за кордоном (також зростання на 2%). Інші причини включали: 13% — службові відрядження, 15% — відпустку. Виїзди з метою отримати медичне лікування становили 2%, а з метою освіти — 4%.
- **Причини для виїзду з України:** У травні 2025 року погіршення безпекової ситуації залишалося основною причиною виїзду — про це повідомили 98% опитаних, далі — занепокоєння щодо можливості окупації житла (7%, зростання на 1% порівняно з квітнем). Частіше згадувалася і загроза мобілізації, яку відзначили 3,1% респондентів (зростання на 0,5% порівняно з квітнем). Крім того, 1,3% вказали на відсутність належного житла як причину виїзду. Інші чинники, зокрема ті, що пов'язані з доступом до енергоресурсів, згадувалися менш ніж одним відсотком опитаних.
- **Внутрішнє переміщення як чинник виїзду:** У травні 2025 року частка внутрішньо переміщених осіб (ВПО), які виїжджали за кордон, залишалася стабільною і становила 10%. Частка респондентів, які заявили, що внутрішнє переміщення вплинуло на їхнє рішення залишити країну — майже 30% — залишалася нижчою за середній показник (36%) за період з січня по травень 2025 року.
- **Планована тривалість перебування за кордоном:** Відповідно до результатів попередніх місяців, більшість респондентів (71%) не були впевнені щодо тривалості свого перебування за кордоном. Це трохи вище за середній показник за перші п'ять місяців року, який становив 69%. 20% планували залишатися за кордоном протягом періоду від одного місяця до одного року. 3% мали намір перебувати за межами країни менше одного місяця. Частка тих, хто планував залишитися за кордоном назавжди, зросла до 7% (у квітні — 4%).
- **Намір повернутися у разі стабілізації ситуації:** У травні 57% респондентів повідомили, що мають намір повернутися до України, якщо ситуація стабілізується. Це є зниженням порівняно з 68% у квітні та 74% у березні. Натомість частка тих, хто не визначився щодо повернення, зросла на 10% порівняно з квітнем і сягнула 38% у травні. Частка тих, хто не має наміру повертатися, залишалася стабільною і становила 4%. Основними чинниками, які можуть вплинути на рішення щодо повернення, респонденти називали покращення безпекової ситуації (54%), доступ до джерел існування та працевлаштування (22%) і покращення загальної енергетичної ситуації (21%). Зменшення програм допомоги в країнах перебування продовжувало згадуватися лише незначною часткою респондентів (1%).

Прибуття та повернення до України

У звітному періоді було опитано 423 особи, які прибували або поверталися до України. Серед респондентів 81% становили жінки, 10% були віком понад 60 років, а один відсоток повідомив про наявність інвалідності.

- **Тривалість перебування в Україні:** 69% опитаних мали намір залишатися в Україні менше одного місяця. Це на 4% більше порівняно з квітнем. Така тенденція свідчить про збереження маятникових переміщень. Частка тих, хто був не впевнений щодо тривалості перебування, становила 14%, що є на 6% менше. Частка тих, хто повертався назавжди, становила 6%. Це на 2% більше, ніж у попередньому місяці, і відповідає середньому показнику за перші п'ять місяців 2025 року.
- **Причини прибуття/повернення до України:** 34% респондентів повідомили, що повернулися, оскільки хотіли бути вдома, ще 26% зазначили родинні причини, і ці дві обставини залишалися основними причинами повернення до України. Серед інших причин респонденти вказували бажання перевірити майно (17%) та відсутність доступу до медичних послуг у країнах перебування

(16%). Тоді як 3% повернулися, щоб отримати державну допомогу та послуги, а доступ до ринку праці й невизначеність правового статусу за кордоном згадувалися по 1% відповідно.

- **Області призначення:** У травні 2025 року 34% респондентів вказали Одеську область як місце призначення, яка замінила місто Київ і Київську область, що були провідними напрямками повернення протягом перших чотирьох місяців року. У травні 22% мали намір повернутися до міста Києва або Київської області, 14% – до Харківської області, а 13% – до Дніпропетровської.

3. Відкрита інформація Державної прикордонної служби України щодо транскордонного переміщення

- Державна прикордонна служба України (ДПСУ) продовжує публічно звітувати про затримання та арешти, пов'язані з контрабандою, включно зі спробами чоловіків призовного віку перетнути кордон у незаконний спосіб.
- ДПСУ також повідомила про три смертельні випадки під час спроби незаконного перетину кордону: [одна особа загинула внаслідок утоплення](#), ще [дві – внаслідок переохолодження](#).
- Були також виявлені громадяни третіх країн, які намагалися незаконно перетнути кордон: зокрема, в [одному випадку](#) було затримано дев'ятьох громадян Афганістану, які перетнули кордон з боку Білорусі.
- ДПСУ поінформувала про постійне співробітництво з [прикордонною поліцією Молдови](#) та [Польщі](#), з якими були проведені зустрічі для обміну досвідом, обговорення спільних викликів і подальшого зміцнення вже наявної тісної співпраці між відповідними прикордонними органами.

4. Допомога, надана на пунктах пропуску у травні 2025 року

У травні 2025 року партнери УВКБ ООН, «Право на захист», NEEKA та «Десяте квітня», здійснили **240 моніторингових візитів до ПП** Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії та Молдови. Під час цих візитів партнери УВКБ ООН надали різні форми підтримки **748 особам**, які перетнули кордон. Ця підтримка включала комплекс послуг, зокрема консультування 693 осіб, надання правової допомоги 81 особам, 13 осіб отримали соціальний супровід та 10 особи отримали транспортні послуги.

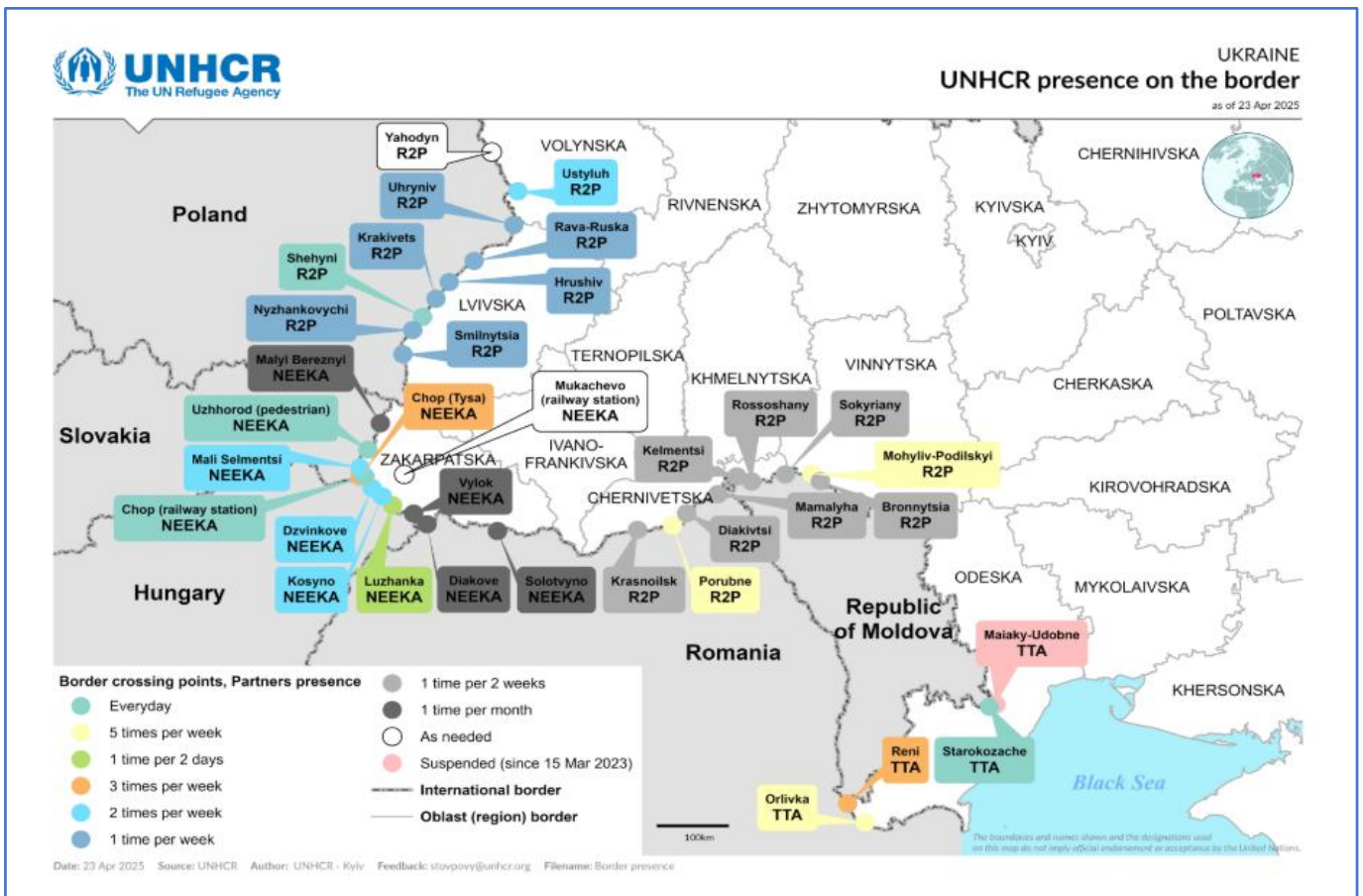
Примітка щодо методології

У травні 2025 року партнери УВКБ ООН опитали 1 843 особи (68% – жінки віком 18–59 років, 22% – чоловіки віком 18–59 років, 4% – жінки віком понад 60 років, 7% – чоловіки віком понад 60 років, 2% – особи з інвалідністю).

З березня 2022 року УВКБ ООН залучає команди моніторингу кордонів у партнерстві з місцевими НУО для надання інформації та допомоги людям, які перетинають кордон з країнами ЄС (Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія) і Молдовою. Ці команди надають інформацію, юридичну допомогу, консультації з питань захисту та соціальну підтримку як тим, хто виїжджає з України, так і тим, хто повертається.

Команди моніторингу проводять індивідуальні інтерв'ю з людьми, які залишають або в'їжджають в Україну. Мета інтерв'ю – зібрати інформацію про індивідуальні обставини, причини переміщення та потреби в захисті. Методологія моніторингу спрямована на оцінку та реагування на гуманітарні й захисні потреби людей, які перетинають кордон між Україною та країнами ЄС і Молдовою. Шляхом проведення інтерв'ю, збору даних і надання підтримки, мета полягає у підвищенні рівня захисту та забезпеченні добробуту тих, хто перебуває в дорозі.

Висновки моніторингу ґрунтуються на індивідуальних інтерв'ю з людьми, які перетинають кордон, а також на спостереженнях самих моніторів.

ДЛЯ ОТРИМАННЯ ДОДАТКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ:

- Перегляньте «Огляд моніторингу кордону за Лютий 2025 [Тут](#), березень 2025 [Тут](#), квітень 2025 [Тут](#)
- Завітайте на портал Операційних даних по Україні, щоб отримати більше інформації [Тут](#).
- Відвідайте веб-сайт УВКБ ООН в Україні [Тут](#).

КОНТАКТИ ТА ПОСИЛАННЯ:

- Електронна пошта: Олена Черепова, радник з питань захисту, cherepov@unhcr.org
- Телефон: +38 044 288-9710
- Twitter: www.twitter.com/UNHCRUkraine
- Фейсбук: www.facebook.com/UNHCRKyiv
- Instagram: www.instagram.com/unhcr_ukraine